

WOJEWODA LUBUSKI

PS-V.431.6.2013.JZie

Gorzów Wlkp., dn. 23 lipca 2013 r.

**Pani
Zuzanna Oleksyk
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bytnicy**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (j.t. Dz. U. z 2012r. poz. 1228 ze zm.), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206 ze zmianami) i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092) Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. przeprowadził kontrolę problemową w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w Ośrodku Pomocy Społecznej w Bytnicy (adres jednostki: Bytnica 125, 66-630 Bytnica)

Kontrolą zostały objęte zagadnienia z zakresu działań prowadzonych wobec dłużników alimentacyjnych jako organ właściwy wierzyciela oraz zasadności przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie: Julita Zielińska - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. – przewodniczący zespołu kontrolnego oraz Małgorzata Rodak - starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego

w Gorzowie Wlkp. - członek zespołu kontrolnego - w dniu 29.05.2013 r., na podstawie upoważnień do przeprowadzenia kontroli nr 210-1/2013 i nr 210-2/2013 z dnia 21 maja 2013 r. O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną w dniu 24.05.2013 r. (ZPO), oraz drogą mailową dnia 21.05.2013 r.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytnicy od dnia 01.04.2013 r. jest Pani Zuzanna Oleksyk, która w okresie objętym kontrolą pełniła obowiązki kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytnicy (Zarządzenie nr 61 A/2010). Jednostka kontrolowana realizuje zadania zlecone na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (j.t. Dz. U. z 2012r. poz. 1228 ze zm.), Zarządzenia Nr 17/2013 Wójta Gminy Bytnica w sprawie powierzenia Pani Zuzannie Oleksyk stanowiska Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytnicy, Zarządzenia Nr 18 /2013 wójta Gminy Bytnica z dnia 02 kwietnia 2013 r., w sprawie udzielenia pełnomocnictwa Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytnicy.

W okresie objętym kontrolą (od 01 października 2011 r. do 30 września 2012 r.) realizacją zadań zajmowała się Pani Sabina Zielińska, która posiadała upoważnienie do przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych oraz odbierania oświadczeń majątkowych dłużników alimentacyjnych (Zarządzenie Nr 50/2010 Wójta Gminy Bytnica z dnia 14 września 2010 r.), jak również upoważnienie do prowadzenia postępowania z zakresu funduszu alimentacyjnego oraz do wydawania w tych sprawach decyzji (Zarządzenie Nr 44/2008 Wójta Gminy Bytnica z dnia 30 września 2008 r.) W chwili obecnej upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych oraz do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego posiada Pani Lucyna Druchlińska – referent ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego (Zarządzenie Nr 18 A/2013 Wójta Gminy Bytnica z dnia 02 kwietnia 2013 r.).

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielała Pani Sabina Karpińska oraz Pani Zuzanna Oleksyk – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytnicy.

Projekt wystąpienia pokontrolnego wysłano do jednostki kontrolowanej w dniu 28.06.2013r., do którego nie zostały wniesione zastrzeżenia. W związku z powyższym stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185 poz. 1092), przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Skontrolowaną działalność oceniono:

1. Działania prowadzone wobec dłużników alimentacyjnych jako organ właściwy wierzyciela – oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy z należytą starannością, rzetelnie i terminowo realizowane były zadania nałożone na organ właściwy wierzyciela, w tym celu skontrolowano 100 % dokumentacji źródłowej dłużników alimentacyjnych dla których jednostka kontrolowana jest organem właściwym wierzyciela i w okresie zasiłkowym 2011/2012 wierzycielom zostały przyznane świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia.

Ponadto badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

- czy organ właściwy wierzyciela (OWW) wystąpił z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, w przypadkach o których mowa w art. 3 ust 5 ww. ustawy ? (art. 3 ust 5)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba wystąpień do organu właściwego dłużnika (OWD) w stosunku do liczby wydanych decyzji przyznających prawo do świadczeń z FA.*

Na podstawie skontrolowanej dokumentacji 20 dłużników alimentacyjnych ustalono, iż jednostka kontrolowana w dwóch przypadkach nie skierowała wniosku o podjęcie działań do OWD, gdyż w jednym przypadku nie znano miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego, a tym samym nie znano OWD (egzekucję prowadził Sąd Okręgowy- dłużnik alimentacyjny przebywa na terenie Niemiec), natomiast w drugim przypadku nie skierowano wniosku do OWD, gdyż jak wynika z wyjaśnień wniesionych ustnie do protokołu „dłużnik na bieżąco spłaca zadłużenie”.

Ponadto w 9 przypadkach jednostka kontrolowana nie miała obowiązku występowania z powyższym wnioskiem, ponieważ była jednocześnie OWD i OWW.

Należy uznać, iż wobec 95 % dłużników objętych kontrolą jednostka wywiązała się z obowiązku o którym mowa w art. 3 ust.5 ww. ustawy.

- czy OWW przekazywał organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne wszelkie posiadane informacje istotne dla skuteczności egzekucji ? (art. 3 ust 7)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *w jaki sposób organ wywiązywał się z obowiązku o którym mowa w art. 3 ust 7 ?*

Jak wynika ze złożonych wyjaśnień do protokołu przez Panią Zuzannę Oleksyk – Kierownika OPS w Bytnicy - organ właściwy wierzyciela „informuje komornika sądowego o wszelkich istotnych informacjach mających wpływ na skuteczność egzekucji”. Złożone wyjaśnienia znajdują potwierdzenie w skontrolowanej dokumentacji - dokumentacja Pana (*), Pana (*), Pana (*).

- czy w przypadku beczynności lub wszelakich przejawach opieszałości komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne, przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu, OWW informował sąd ? (art. 3 ust 8)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy w przypadku stwierdzenia beczynności lub opieszałości komornika kierowano informację do sądu ?*

Jak wynika ze złożonych wyjaśnień do protokołu przez Panią Zuzannę Oleksyk – „Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytnicy nie spotkał się z opieszałością lub beczynnością komorników sądowych”.

- czy OWW wytaczał powództwa na rzecz obywateli w sprawach o roszczenia alimentacyjne ? (art. 7 ust 1)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy jednostka kontrolowana wytaczała powództwa na rzecz obywateli ?*

Z wniesionych wyjaśnień do protokołu przez Panią Kierownik Zuzannę Oleksyk wynika, iż w kontrolowanym okresie jednostka nie wytaczała powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz obywateli.

- czy OWW, w przypadku powstania zaległości, (wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust 1 pkt 1 i 2 ww. ustawy) za okres dłuższy niż 6 miesięcy przekazywał do Biura Informacji Gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego ? (art. 8a)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba przekazanych do BIG informacji gospodarczych w stosunku do dłużników, wobec których jednostka kontrolowana była zobowiązana do przekazania takiej informacji.*

(*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.)

Z informacji przekazanej przez jednostkę kontrolowaną wynika, iż do BIG zgłoszono 18 spośród 20 dłużników alimentacyjnych objętych kontrolą. W przypadku dwóch dłużników – przyjęto ustne wyjaśnienia, w których podano, iż „dłużnik Pan (*) nie został wprowadzony do systemu BIG ponieważ OWW nie posiada nr PESEL (egzekucja prowadzona jest przez Sąd Okręgowy) (...) Pan (*) do m-ca grudnia był wprowadzony do systemu BIG, natomiast zmarł w grudniu 2011 i został usunięty”. W pozostałych przypadkach organ właściwy wierzyciela przekazał do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych, u których powstała zaległość za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

- czy OWW upoważnił inny podmiot do przekazywania informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego ? (art. 8c)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy osoba przekazująca informacje gospodarcze posiadała stosowne upoważnienie ?*

Z dokumentów przedstawionych podczas kontroli „Zarządzenie nr 18/201 Wójta Gminy Bytnica z dnia 02 kwietnia 2013 roku w sprawie udzielenia pełnomocnictwa Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytnicy” wynika, iż Pani Zuzanna Oleksyk Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytnicy posiada upoważnienie do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych w oparciu o przepisy rozdziału 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ponadto stwierdzono, iż zgłaszaniem dłużników do BIG zajmuje się Pani Sabina Karpińska (Zielińska), która nie posiada stosownego upoważnienia, o którym mowa w art. 8c ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

- czy OWW przestrzegał terminów określonych w KPA ? (art. 35 KPA)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba terminowo przeprowadzonych postępowań w stosunku do liczby postępowań skontrolowanych.*

Rodzaj postępowań, które poddano kontroli w zakresie terminowości:

(*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.)

- kierowanie wniosku o podjęcie działań do organu właściwego dłużnika w przypadkach, o których mowa w art. 3 ust 5 ww. ustawy - w tym zakresie sprawdzono 19, z czego 11 postępowań zostało przeprowadzonych z zachowaniem terminu, natomiast 8 z uchybieniem terminu - termin liczone od dnia przyznania osobie uprawnionej świadczenia z FA do dnia skierowania wniosku. W przypadku, gdy jednostka kontrolowana była jednocześnie OWW i OWD – uznano, iż postępowanie prowadzone było z zachowaniem terminu. I tak ustalono, iż 2 wnioski zostały przesłane do OWD w okresie poniżej miesiąca, 7 wniosków w okresie od 1,5 do 2 miesięcy

W pozostałych 10 przypadkach, taki wniosek nie został skierowany, gdyż wobec 9 dłużników jednostka kontrolowana była jednocześnie OWW i OWD, a wobec 1 nie uznano iż jest to zasadne w uwagi na fakt spłacania należności.

- przekazanie przez OWW do komornika decyzji przyznającej osobie uprawnionej świadczenia z FA - wszystkie postępowania przeprowadzone były z zachowaniem terminu. w tym zakresie sprawdzono 19 postępowań.

- wydanie decyzji dłużnikowi alimentacyjnemu w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z FA (termin liczone od dnia zakończenia okresu świadczeniowego do dnia wydania decyzji o zwrocie), w tym zakresie sprawdzono 19 postępowań (spośród 20, gdyż w jednym przypadku nastąpił zgon dłużnika w grudniu 2011r.) i ustalono, że wszystkie postępowania, w tym zakresie przeprowadzono z uchybieniem terminu. Wydano 16 decyzji po upływie 5 miesięcy oraz jedną decyzję po upływie 7 miesięcy od zakończenia okresu świadczeniowego 2011/2012. Wobec pozostałych 2 dłużników powyższa decyzja nie została wydana, gdyż w jednym przypadku dłużnik spłacał należności, a w drugim przebywał za granicą.

Łącznie (w zakresie terminowości) sprawdzono 57 postępowań, z czego 30 przeprowadzono w terminie określonym w art. 35 KPA, natomiast wobec pozostałych 27 nie został zachowany termin wynikający z art. 35 i 36 KPA. Zatem, 53 % postępowań przeprowadzona była terminowo.

- czy OWW wydał po zakończeniu okresu świadczeniowego 2011/2012 lub po uchyleniu decyzji w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego - decyzję administracyjną w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności, z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego ? (art. 27 ust 2)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba wydanych decyzji w sprawie zwrotu przez dłużnika wypłaconych należności, w stosunku do decyzji przyznających lub uchylających prawo do świadczeń z FA.*

Spośród 19 (w jednym przypadku dłużnik zmarł w miesiącu grudniu 2011r.) sprawdzonych postępowań, w sprawie dochodzenia zwrotu należności od dłużnika alimentacyjnego ustalono, iż w 17 przypadkach została wydana decyzja w sprawie zwrotu należności z tytułu wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego za okres 2011/2012. Ponadto wobec 2 dłużników nie wydano takiej decyzji, z uwagi na fakt, iż dłużnik spłacał należności, jak również jeden dłużnik przebywał poza granicami kraju. Zatem, wobec 89 % dłużników alimentacyjnych jednostka kontrolowana wywiązała się z nałożonego obowiązku, o którym mowa w art. 27 ust 2 ww. ustawy.

- jakie działania podejmował OWW (czy wystawiono tytuł wykonawczy, w przypadku braku dokonania spłaty w terminie określonym w decyzji), w celu wyegzekwowania należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego? (art. 27 ust 3)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba wystawionych tytułów wykonawczych, w stosunku do liczby dłużników, którzy nie dokonali spłaty w terminie.*

W trakcie kontroli ustalono, iż jednostka kontrolowana decyzje zobowiązujące dłużników alimentacyjnych do zwrotu wypłaconych świadczeń z FA wydała w miesiącu lutym 2013 r.,(jedną w miesiącu kwietniu 2013r), i do dnia kontroli tj. 29.05.2013r. nie wystawiła żadnego tytułu wykonawczego zobowiązującego dłużnika alimentacyjnego, do zwrotu należności za okres zasiłkowy 2011/2012. W powyższej kwestii przyjęto do protokołu od kierownika jednostki kontrolowanej ustne wyjaśnienia o treści „Ośrodek Pomocy Społecznej nie wysyła tytułów wykonawczych do urzędów skarbowych z powodu zmiany pracownika na danym stanowisku oraz nadmiarem obowiązków dot. świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego”.

- czy OWW przekazywał dłużnikowi alimentacyjnemu oraz organowi właściwemu dłużnika (OWD) informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego; decyzję w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego;

informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa (art. 27 ust 7)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *w jaki sposób OWW wywiązywał się z obowiązku wynikającego z art. 27 ust. 7.*

Badając dokumentację kontrolną zespół kontrolny ustalił, iż jednostka kontrolowana wywiązywała się z obowiązku nałożonego w art. 27 ust 7 ww. ustawy. *Informacja o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułów o których mowa w art. 27 ust 7 pkt 3 ww. ustawy* – została wysłana do 19 spośród 20 dłużników. Informacja nie była przekazana w przypadku, gdy jednostka kontrolowana nie знаła miejsca zamieszkania dłużnika, gdyż dłużnik przebywał za granicą. Jednocześnie powyższa informacja została przesłana do 9 organów właściwych dłużnika, informacja nie była kierowana w przypadku gdy jednostka była jednocześnie OWW i OWD (w 9 przypadkach), a także w sytuacji, gdy dłużnik spłacał należność – Pan (*) – w tym przypadku informacja skierowana była do dłużnika alimentacyjnego, nie była natomiast skierowana do OWD.

W przypadku decyzji w sprawie zwrotu przez dłużnika wypłaconych należności – ustalono, iż w 17 przypadkach przekazano powyższą decyzję do dłużnika alimentacyjnego (w trzech przypadkach decyzja nie została przekazana, gdyż: dłużnik zmarł spłacał należność lub przebywał za granicą),

Ponadto w 8 przypadkach powyższa decyzja została przekazana do OWD, w 9 jednostka kontrolowana nie przekazała ww. decyzji, z uwagi na fakt, iż: była jednocześnie OWW i OWD, dłużnik spłacał należność oraz jeden przebywał w zakładzie karnym i jeden przebywał za granicą.

Ustalono także, iż jednostka kontrolowana informację o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego przekazała dla 19 dłużników alimentacyjnych, informacji takiej nie przekazano tylko w jednym przypadku, gdy jednostka kontrolowana nie знаła adresu dłużnika alimentacyjnego.

(*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.)

Z kolei w przypadku przekazania takiej informacji do OWD ustalono, że informacja taka została skierowana do 9 jednostek, w pozostałych przypadkach informacja nie została przekazana z uwagi na to, że jednostka kontrolowana była jednocześnie OWW i OWD, dłużnik spłacał należność, jak również nie znano OWD - Pan (*)

- czy OWW przekazywał OWD informacje o zobowiązaniach wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust 1 pkt 1 i 2? (art. 27 ust 7a)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba przekazanych informacji OWD o zobowiązaniach w stosunku do liczby skontrolowanej dokumentacji dłużników.*

W trakcie kontroli ustalono, iż jednostka kontrolowana przekazywała informację o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych. Spośród 20 skontrolowanych dłużników w jednym przypadku nie znano OWD, i nie było możliwe wysłanie takiej informacji. Stwierdzono jednakże, iż w jednym przypadku nie przekazano takiej informacji, z powodu spłaty należności przez dłużnika.

- czy OWW przekazał komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne decyzję przyznającą osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego? (art. 27 ust. 8)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba przekazanych decyzji komornikowi w stosunku do liczby decyzji wydanych*

Jednostka kontrolowana wywiązywała się z obowiązku nałożonego art. 27 ust. 8 ww. ustawy, w sposób rzetelny – wszystkie decyzje (objęte kontrolą) przyznające prawo do świadczeń z FA przekazywane były jednocześnie do komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne. W jednym tylko przypadku decyzja nie była przekazana do komornika z uwagi na fakt, iż sprawę prowadził Sąd Okręgowy.

2. Zasadność przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego – oceniono pozytywnie

(*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.)

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy z należytą starannością, rzetelnie i terminowo realizowane były zadania nałożone na organ właściwy wierzyciela, w tym celu skontrolowano 100% dokumentacji źródłowej rodzin dla których, w okresie zasiłkowym 2011/2012 zostało przyznane świadczenie z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo w tym zakresie (liczba i kwota wypłaconych świadczeń) została zweryfikowana poprawność sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych z realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. Ponadto badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

- czy jednostka kontrolowana wydawała decyzje przyznające prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w oparciu o kompletny wniosek? (art. 15 ust 3 i 4)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba kompletnych wniosków w stosunku do liczby decyzji wydanych* – Kontrolni poddano dokumentację 20 wierzycieli, którym w okresie zasiłkowym 2011/2012 przyznano świadczenie z funduszu alimentacyjnego. Ustalono, iż wszystkie decyzje wydane były w oparciu o kompletny wniosek. Do wniosku dołączane były między innymi zaświadczenia wydane przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego lub oświadczenia o dochodzie, zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów, inne dokumenty, tj. oświadczenie strony o bezskutecznej egzekucji, jak również w niektórych przypadkach zaświadczenia organu prowadzącego egzekucję, dokumenty zasądzające alimenty (odpisy orzeczenia sądu, postanowienia sądu, ugody sądowe), dokumenty stwierdzające wiek osoby uprawnionej). Stwierdzono jednakże, iż w jednym przypadku w dokumentacji wnioskowej brakowało dowodu osobistego – Pani (*) – zatem, 95 % skontrolowanej dokumentacji zawierało komplet wymaganych dokumentów.

- czy decyzje wydawane były terminowo? (art. 20 ww. ustawy, art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba terminowo wydanych decyzji w stosunku do decyzji skontrolowanych* – skontrolowano 20 decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ustalono, iż wszystkie decyzje wydane były z zachowaniem

(*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.)

terminu, o którym mowa w art. 20 ww. ustawy oraz art. 35 KPA – 100 % skontrolowanych decyzji wydana była w terminie.

- czy postępowanie w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzone było zgodnie z zasadami i trybem określonym w rozdziale 4 ww. ustawy oraz kodeksem postępowania administracyjnego?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy jednostka kontrolowana przeprowadza postępowanie zgodnie z zasadami i trybem określonym w roz. 4*

Ustalono, iż w 5 przypadku (na 20 skontrolowanych postępowań) świadczenia z funduszu alimentacyjnego zostały przyznane na osobę nieuprawnioną, w świetle przepisów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zatem, 75 % postępowań prowadzona była zgodnie z zasadami i trybem określonym w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

- czy świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane były we właściwej wysokości i na właściwy okres? (art. 9, art. 10)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba właściwie przyznanych świadczeń (wysokość i okres) w stosunku do skontrolowanych decyzji* – na podstawie skontrolowanej dokumentacji dotyczącej przyznania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego stwierdzono, iż wszystkie świadczenia zostały przyznane we właściwej wysokości i na właściwy okres - 100 % skontrolowanych świadczeń przyznanych było na właściwy okres i we właściwej wysokości.

- czy świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane były osobom spełniającym kryterium dochodowe? (art. 9 ust 2)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba wydanych decyzji dla osób spełniających kryterium dochodowe.*

Wszystkie osoby, którym przyznano świadczenia z funduszu alimentacyjnego spełniały kryterium dochodowe – 100 % decyzji wydana była prawidłowo, i tak ustalono, iż w 3 przypadkach osoby uprawnione wykazały 0 dochód, w 5 – dochód nie przekroczył kwoty 100 zł, w 3 przypadkach – kwoty 200 zł, w 7 przypadkach – 400 zł, w 2 przypadkach 600 zł. Zatem, wszystkie osoby ubiegające się o przyznanie świadczeń z

funduszu alimentacyjnego nie przekroczyły kryterium dochodowego, wynoszącego 725 zł na osobę w rodzinie.

- czy OWW wydał upoważnienie do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego? (art. 12)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy osoba prowadząca postępowania w sprawie świadczeń z FA posiadała stosowne upoważnienie.*

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zajmowała się Pani Sabina Zielińska, która posiadała stosowne upoważnienie do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wydane (na podstawie art. 12 ust. 2 ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) Zarządzeniem Nr 44/20089 Wójta Gminy Bytnica z dnia 30 września 2008 r., „w sprawie upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych oraz do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania decyzji w czasie nieobecności Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej”.

- czy świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane były z zachowaniem terminu określonego w decyzji?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba terminowo wypłaconych świadczeń w stosunku do skontrolowanej dokumentacji.*

Skontrolowano 20 decyzji pod względem wypłaty przyznanego świadczenia. Wszystkie decyzje zawierają informację, o terminie wypłaty przyznanego świadczenia. Sprawdzeniu wypłaty przyznanego świadczenia dokonano w miesiącu grudniu 2011r. – i tak ustalono, iż przelewy na konto bankowe zostały dokonane w dniu 15.12.2011r., wypłaty gotówkowej w kasie dokonano także w dniu 15.12.2011r. – zatem, 100 % skontrolowanych decyzji wypłacono z zachowaniem terminu określonego w decyzji.

- czy jednostka kontrolowana terminowo, rzetelnie i zgodnie ze stanem faktycznym sporządzała sprawozdania z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy jednostka rzetelnie i terminowo sporządza sprawozdania.*

Na podstawie dat przekazanych sprawozdań do aplikacji s-Fundusz (data przekazania sprawozdania do urzędu wojewódzkiego) stwierdzono, iż jednostka kontrolowana sprawozdania z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów za IV kw. 2011r, I,II, i III kwartał 2012r. przekazała z zachowaniem terminu, o którym mowa w § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 września 2008 r. w sprawie realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdań z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Ze sprawozdania za IV kw. 2011 roku wynika, iż wypłacono w miesiącu grudniu 2011 r., świadczenia dla 20 rodzin w łącznej kwocie 7.760 zł. Fakt ten potwierdza lista wypłat za miesiąc grudzień 2011r.

Za kryteria oceny posłużyły:

- legalność – W toku kontroli stwierdzono naruszenie przepisów prawa w zakresie art. 8c, art. 9, art. 15 ust.4 pkt 3 lit a, art. 3 ust 5, art. 27 ust 2, art. 27 ust 3, art. 27 ust 7, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, art. 35 kodeksu postępowania administracyjnego
- rzetelność – Na podstawie skontrolowanej dokumentacji w zakresie działań prowadzonych wobec dłużników alimentacyjnych jako organ właściwy wierzyciela wskazać należy, iż zadania nałożone przez ustawodawcę są realizowane opieszale (nawet po upływie 4 miesięcy) z uchybieniem terminów, co może mieć wpływ na skuteczność egzekucji. Stwierdzono także, iż jednostka kontrolowana nie podejmowała działań zmierzających do ustalenia miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego – dot. Pana (*), bądź też ustalenia kuratora dla osoby nieznanej z miejsca pobytu. Nie podejmowano także żadnych działań wobec dłużnika alimentacyjnego Pana (*). Spłata należności dokonywana przez dłużnika alimentacyjnego, nie zwalnia z obowiązku realizacji zadania nałożonego np. przez art. 3 ust 5 ww. ustawy.

(*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.)

W przypadku zasadności przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego stwierdzono, iż w 5 przypadkach świadczenie zostało przyznane na osoby nie będące stroną postępowania.

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Zasadności przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonych następujących uchybień:

Decyzją z dnia 26.10.2011r. Nr 81271 FA-42/11 przyznano świadczenie z funduszu alimentacyjnego dla osoby ubiegającej się o świadczenie alimentacyjne tj. Pani (*) matce (*) ur. (*), pomimo tego, iż zasadnym było przyznanie świadczenia na córkę, która w dniu składania wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego była osobą pełnoletnią. I tym samym, posiadała pełną zdolność do czynności prawnych i dlatego decyzja winna być wystawiona na stronę postępowania, jak również wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego powinien zawierać dane oraz podpis osoby uprawnionej do pobierania świadczeń.

Zgodnie z art. 2 pkt. 11 w/w ustawy – za „osobę uprawnioną uważa się osobę uprawnioną do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna”. Ponadto zgodnie z art. 9 ust 1 w/w ustawy, świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo, w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia (...). Analogiczna sytuacja miała miejsce w przypadku decyzji z dnia 27.09.2011r. nr 81271 FA-7/11, decyzji z dnia 27.09.2011r. nr 81271 FA-19/11, decyzji z dnia 30.09.2011 nr 81271 FA-2/11, decyzji z dnia 13.10.2011r. nr 81271 FA-6/11.

Z wyjaśnień wniesionych do protokołu przez Panią Zuzannę Oleksyk kierownik jednostki kontrolowanej wynika, iż „Ośrodek Pomocy Społecznej przyznawał świadczenia z funduszu alimentacyjnego na osoby uczące się, pełnoletnie rodzicom, ponieważ osoby te wyrażały na to zgodę”. Powyższe nie stanowi jednak uzasadnienia do przyznawania świadczeń rodzicom osób pełnoletnich, gdyż nie są oni stroną postępowania.

(*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.)

- stwierdzono także, iż w jednym przypadku w dokumentacji wnioskowej brakowało dokumentu stwierdzającego wiek osoby uprawnionej, co stanowi naruszenie art. 15 ust 4 pkt 3 lit a.

W zakresie działań prowadzonych wobec dłużników alimentacyjnych jako organ właściwy wierzyciela stwierdzono, iż zgłaszaniem dłużników do BIG zajmowała się Pani Sabina Zielińska (Karpińska). Z dokumentacji kontrolnej wynika, iż pracownik merytoryczny zajmujący się realizacją zadań objętych kontrolą posiada upoważnienie, wydane na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów do prowadzenia postępowania w sprawach z funduszu alimentacyjnego oraz do wydawania decyzji w tych sprawach, nie posiada jednakże upoważnienia do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego, o którym mowa w art. 8c ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kontrola ujawniła także opieszale działania w zakresie wydawania decyzji w sprawie zwrotu należności otrzymanych przez osoby uprawnione, które wydawane były po upływie 4 miesięcy od zakończenia okresu świadczeniowego, (w dwóch przypadkach nie wydano decyzji żądającej zwrotu przez dłużnika należności z tytułu otrzymanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego), co może mieć wpływ na skuteczność egzekucji – stanowi to naruszenie art. 35 KPA oraz art. 27 ust 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W trakcie kontroli ustalono, iż jednostka kontrolowana wydawała dłużnikom alimentacyjnym decyzje żądające zwrotu należności otrzymanych przez osoby uprawnione, jednakże nie podejmowała żadnych działań, w celu wyegzekwowania należności. Na dzień kontroli nie wystawiono żadnego tytułu wykonawczego, w stosunku do dłużników, którzy nie dokonali spłaty w terminie określonym w decyzji, co stanowi naruszenie art. 27 ust 3 ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Stwierdzono także, naruszenie art. 35 KPA w zakresie przekazywania wniosków do organu właściwego dłużnika, w przypadkach, o których mowa w art. 3 ust.5 ww. ustawy. Wnioski o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych, kierowane były do organów właściwych dłużnika nawet po upływie 4 miesięcy.

Ponadto zespół kontrolny ustalił, iż jednostka kontrolowana nie podejmowała żadnych działań wobec Pana (*) oraz Pana (*), tłumacząc się, iż nie znają miejsca zamieszkania dłużnika, jak również dłużnik spłaca należność. Zdaniem zespołu kontrolnego nie stanowi to przesłanki do niepodejmowania działań. Jednostka kontrolowana w powyższej sytuacji winna podjąć działania zmierzające do ustalenia miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego, bądź też ustalenia kuratora dla osoby nieznaney z miejsca pobytu, jak również w przypadku Pana (*) zasadnym było podjęcie działań, nałożonych przez ustawodawcę np. obowiązek wynikający z art. 3 ust 5 ww. ustawy.

Osobą odpowiedzialną za powstanie opisanych nieprawidłowości jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytnicy Pani Zuzanna Oleksyk, która sprawuje nadzór nad prawidłową realizacją zadań zleconych wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości, zalecam:

- prawidłowe określenie strony postępowania przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (art. 9 ust 1 w związku z art. 2 pkt 11 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów);
- przyznawać świadczenia w oparciu o komplet wymaganych dokumentów;
- każdorazowo, w przypadku gdy jednostka nie jest organem właściwym dłużnika, a zostały przyznane świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, niezwłocznie kierować wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego;
- niezwłocznie po zakończeniu okresu świadczeniowego wszczynać postępowanie w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- zwiększenie zaangażowania w zakresie działań zmierzających do odzyskania należności budżetu państwa (tytuły wykonawcze).
- rzetelnie realizować zadania określone w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z uwzględnieniem zapisu art. 27 ust 7 ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

(*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.)

- w przypadku braku miejsca zamieszkania dłużnika podejmować działania zmierzające do ustalenia miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego, bądź też ustalenie kuratora dla osoby nieznanej z miejsca pobytu;
- uregulowanie kwestii prawnej w odniesieniu do upoważnienia pracownika w zakresie realizacji zadań zleconych na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w związku z art. 8c ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- przestrzegać terminów określonych w kodeksie postępowania administracyjnego.

Na podstawie art. 46 ust 3 pkt 3 i 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2011 Nr 185 poz. 1092) oczekuję w terminie 30 dni liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Od niniejszego wystąpienie pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Jan Świrepo
Wicewojewoda Lubuski